Nro 99.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 12. GRUDNIA R. 1797. WE WTOREK.

Z Berlina 5 Grudnia.

Xiąże *Mecklenburg Strelitz* wraz z Miniſtrem *Dewitz* wyiechali w tych dniach z naszey ſtolicy do *Strelitz*, a P. Baron *Jakobi* Poseł Krolewſki na kongres w podroż do *Raſtadt* udał się.

Z Wiednia 2. Grudnia.

Gazeta dworſka zawiera w sobie co naſtępuie.

My *Franciszek II.* &c. woyna przez tyle lat prowadzona, gdy nawet po swym ukończeniu większe wydatki za sobą ciągnie, zwyczayne zaś przychody kraiu na te nie wyſtarczaią, i gdyśmy poſtanowili nie odſtępować od prawideł naywiększego ochraniania, iakie nam przepisuie przywiązanie do naszych wiernych poddanych, ktorzy tak liczne dali dowody ſtałey ku nam przychylności, tym chętniey więc przyieliśmy podany nam proiekt pożyczki z loteryą połączoney, gdy tym sposobem bez naymnieyszego dla poddanych ciężaru potrzebne wydatki opędzone będą, i owszem przyniesie to zyſk dla tych, ktorzy do uzupełnienia tego celu będą się przykładać &c.

Pożyczka ta ma wynosić 10 milionow ryńſkich (40 milionow zł. Polſkich.) W r. 1813 wrocona zoſtanie, a tym czasem prowizya 4. od ſta wypłacana będzie.

Z Londynu 24 Liſtopada.

Dziś P. *Pitt* poda Parlamentowi swoy *Budget* czyli obrachunek ſkarbowy na rok naſtępuiący. — Słychać wprawdzie było, (pisze gazeta miniſteryalna *the Times*,) że Miniſter zaniechał myśli podwoienia i potroienia wielu tax dawnieyszych, pewną ieſt iednak rzeczą, że mimo licznych trudności w przyprowadzeniu tego do ſkutku, proiekt wspomniony poda, a przychody ztąd wynikaiące do 8. milionow funtow (320 milionow zł. Polſkich) uczynią. Do tego rachować należy 4. miliony pożyczone od banku a 10 milionow nowey pożyczki. Rozumiało wielu, że P. *Pitt* na nadzwyczayne wydatki 24 milionow żądać będzie, lecz oszczędność wprowadzona w wydatkach na siłe zbroyną lądową i morſką 2. miliony uczyni, a zatym 22 miliony funtow (880 milionow zł. Pol.) na rok naſtępuiący wyſtarczy.

Onegday Lord *Moira* w Izbie wyższey miał mowe względem teraźnieyszego ſtanu Irlandyi: niżeli iednak do tego przyſtąpił, czynił uwagi nad ninieyszym położeniem interessow W. Brytanii względem Rzplitey Francuzkiey: „ Rzeczą zdaie się zadecydowaną (mowił), że nieprzyiaciel nie zrobi pokoiu pod żadnemi warunkami, dopoki nie dopnie swego zamysłu obalenia konſtytucyi i rządu Angielſkiego. Miniſtrowie w czasie negocyacyi w *Lille* powinni byli to pomiarkować i innych śrzodkow chwycić się. Oſtatnie zwycięztwo nad ſlottą Hollenderſką ieſt wprawdzie bardzo świetne, i honor banderze Angielſkiey czyni, lecz nie oddala na zawsze zagrażaiącego niebezpieczeńſtwa, tylko go na czas nieiaki przewleka. Wszyſtkie okoliczności wſkazuią, że czarna chmura nieszczęścia ciągle nad Anglią unosi się. Niezliczona liczba malkonten-

tow w Państwie się znayduie. Nieprzyiaciel spodziewa się od nich pomocy w zagrażanym wylądowaniu i to nasze niebezpieczeństwo podwaia. Irlandya dawniey do wydatkow całego Państwa na woyne przyczyniaiąca się, teraz iest ciężarem dla W. Brytanii, i z rapportu względem zabronienia bankowi wypłacać metalowemi pieniędzmi okazuie się, że znacznemi summami z *Londynu* dosyłanemi wspierana bydź musi. Przy kollektach dla umieraiących z głodu rzemieślnikow *Dublinu* wyraźnie powiedziano, że wszyscy prawie byli bez roboty i chleba. W wielkich pułnocnych handlowych miastach Irlandyi, iako to: *Belfass*, *Newry* &c. handel zupełnie prawie upadł. Z kądże to pochodzi, że gdy Anglia z kwitnącego handlu, aż pod niebiosa iest wynoszona, Irlandya zupełnie niszczeie. Stan iey wewnętrzny iest nad wszystkie opisania smutnieyszy. Ministerium Angielskie iest wszystkiego przyczyną, i ieżeli surowe iego kroki dłużey trwać będą, każdy Irlandczyk będzie musiał czuć nienawiść i naywiększą nieprzyiaźń ku imieniowi Angielskiemu. Zołnierz Angielski posłany do Irlandyi, uważa ten kray nie iako wspolną oyczyznę, lecz iako kray nieprzyiacielski buntowniczy i mocą broni podbity. — Czytaliśmy w dzieiach opisanie dzwonow na znak szturmu i ognia przez *Wilhelma* zwycięzce używanych, dla utrzymania się w swey władzy. W podobnymże sposobie każdy mieszkaniec w pułnocney Irlandyi o godzinie 9. wieczorem światło i ogień gasić musi. Wszystkie sposoby inkwizycyi są używane dla postrachu biednych Irlandczykow, wyiąwszy tortury i wpletania w koło, na mieysce ktorych wprowadzono *Picketink*. (*) W gazetach nie czytamy w tey mierze żadnego opisu, gdyż nikt się odważyć nie może powiedzieć prawdę lub ią wydrukować i tylko oczywisty świadek iakim ia iestem, może mieć wyobrażenie tych okrucieństw. — Nie nieprzyiaciel, lecz podobne postępowanie rządu, zniszczy na ostatku konstytucyą kraiową. Chętnie zezwolę, ażeby taiemna Rada inkwizycyą ze mnie wyprowadziła i wszystko com powiedział przysięgą zatwierdzę. Jeszcze iest czas ratować Irlandyą, lecz potrzeba inny system przyiąć, używany dotychczas system postrachu pomnożył tylko liczbe malkontentow i tak nazwanych konfederatow, i tyle ich teraz na południu Irlandyi ile na pułnocy rachować można. Zostawiam Ministrom zastanowienie się nad tym, mowiłem wolnie stosownie do obowiązkow moich i sumienia, a za skutki nie zaręczam, ieżeli rada moia usłuchana nie będzie.

Lord *Grenville* w odpowiedzi swoiey powtorzył toż samo, co iuż w przeszłym roku w tey delikatney okoliczności powiedział; że Irlandya ma swoy własny Parlament, a Angielski do interessow tamtego mięszać się nie może. W reszcie więceyby się obawiać wypadało szkody iak korzyści, gdyby się miano dokładnie nad całkowitym stanem tego Państwa zastanawiać. Lord *Moira* iednak w opisaniu swym użył farb nad to czarnych i ciemnych. Od lat 50 rząd Angielski obchodzi się z Irlandyą w nayłagodnieyszym sposobie, teraźnieyszy Monarcha wszel-

(*) Picketink *iest gatunek tortury od żołnierzy na skonfederowanych Irlandczykow używaney. Maiący ią cierpieć, powieszony bywa za staw ręki gdzie puls biie, gdy tymczasem nogą przeciwną stać musi na ostro zakończonym pniaku, druga zaś ręka i druga noga są z sobą związane.*

kich dokładał ſtarań, dla utrzymania tego państwa w spokoyności i porządku, a od lat 15 zapewniono mu zupełną niepodległość, własny Parlament i sądy, co czyni niepodobieńſtwem dla Miniſterium Angielſkiego, ażeby tam mogł syſtemat poſtrachu wprowadzić. Z żalem bardzo, że charakter żołnierzy Angielſkich tak czarno opisany został, iak gdyby w Irlandyi ktorey bronić maią, naywiększe okrucieńſtwa popełniali. Niepodobieńſtwem ieſt wierzyć wszyſtkim takowym opisom, a ieżeli się iaka niesprawiedliwość dzieie, Irlandczycy maią własnych do zapobieżenia temu urzędnikow. Nie potrzeba też o nayważnieyszym zapominać względzie, to ieſt: że woyſko Angielſkie posłane tam zoſtało, dla bronienia kraiu od nierządu, spiſkow i zaboyſtw, co wszyſtko wewnętrzni i zewnętrzni nieprzyiaciele przez podſtępy i przekupſtwo wprowadzić usiłuią. Złe takowe oſtrych śrzodkow wymaga. Widziałem papier zawieraiący proiekt zdrady kraiu, ściągaiący się do zupełnego obalenia konſtytucyi, w nieprzyzwoitych wyrazach o Krolu wspominaiący, i wzmiankuiący iuż osoby maiące paść ofiarą rewolucyi. — W końcu chwalił bardzo teraźnieyszego Vice-Krola Irlandyi Hrab: *Camden* z światła iego i ſtałości w tak krytycznych czasach. — W. Kanclerz zgadzał się także z Lordem *Grenville*, iż by to było ubliżać niepodległości Parlamentu Irlandzkiego, gdyby się w interessa tey wyspy wdawać chciano — i iuż więcey o tey ważney okoliczności nie mowiono.

Z Paryża 21 Liſtopada.

W początkach urzędowania Dyrektoryatu wyk: wyszła w *Paryżu* książka pod tytuł: „Pięciu mężow „ Była to krotka wiadomość o 5ciu członkach władzy wyk: o ktorych w swoim czasie w gazecie naszey namieniliśmy. Po wygnaniu z Francyi *Carnota* i *Barthelemi*, obrano na ich mieysce iak wiadomo, dwoch innych, to ieſt: *François de Neufchateau* i *Merlin de Douay*. — Krotka także wiadomość o tych mężach trzymaiących wraz z 3ma swemi kollegami ſter rządu we Francyi, miłą zapewne będzie czytelnikom.

François de Neufchateau. Urodził się w *Neufchateau*, małym Lotaryńgſkim miaſteczku nie daleko *Nancy*. Nauczyciele iego przeznaczyli go do ſtanu Adwokatow, ale panuiąca w nim ſkłonność była do Poezyi i pięknych umieiętności. Po ukończeniu nauk zoſtał Adwokatem przy naywyższym trybunale sprawiedliwości w *Nancy*, i napisał w owych czasach Hiſtoryą praw używanych w Lotaryngii. Dzieło to, czyniąc honor talentom iego, przyniosło mu oraz sławę, iż był w owczas iednym z naybieglejszych w prawie. Bardziey iednak do literatury iak do processow przywiązany, ſtarał się o urząd ſtosownieyszy do swey ſkłonności, poiechał w tym celu do *Paryża* i kupił tam sobie urząd Prokuratora Krolewſkiego na wyspie *S. Domingo*. Strawiwszy lat kilka w tey osadzie, gdzie kilka dzieł pięknych i pożytecznych napisał, gdy klima tameczne zdrowiu iego było przeciwne, powrocił do Francyi, przedał swoy urząd i wziętą summe złożył w ſkarbie na procent dożywotni. Bawiąc w *Paryżu*, bardzo był dobrze widziany w domu *Orleans* a mianowicie u Pani *Genlis*, będącey w owczas Guwernantką dzieci Xcia *Orleans*. W początkach rewolucyi, napisał kilka patryotycznych sztuk teatralnych, między ktoremi Tragedya *Spartacus* z wielkiemi oklaſkami od publiczności przyiętą zoſtała. Poźniey obrany zoſtał reprezentantem ludu do drugiego narodowego zgromadzenia. Jako prawodawca, nie grał roli świetney,

w Mcu iednak Sierpniu 1792. kiedy *Paryż* był zagrożony, a wielu deputowanych żądało paszportow do wyiazdu, wniosł, aby wszyscy deputowani wykonali przysięgę, że nie wprzody mieysca swe opuszczą, aż gdy następcy ich członki Konwencyi narodowey na dzień przeznaczony zbiorą się. Lubo znany był iako patryota, nie uszedł iednak prześladowań *Robespiera.* Przez 8 miesięcy siedział w więzieniu, z ktorego po sławnym dniu 9 *Thermidora* uwolniony został. Przy rozpoczęciu się rządu teraznieyszego obrany został Kommissarzem Dyrektoryatu wyk: przy Departamencie *des Vosges*, Na tym urzędzie sprawował się z wielką rostropnością i poczciwie, niektore tylko osoby wyrzucaią mu, że przeciw duchowieństwu i fanatyzmowi, za nadto był surowy. Po oddaleniu *Benezecha*, został Ministrem wewnętrznych Interessow. W dwa miesiące potym został Dyrektorem na mieyscu *Carnota.* Ma lat 40 i kilka.

Merlin. Rodem z *Douay.* Oyciec iego był chłopem w wiosce *Ancheim* o 7. mil od *Donay.* On zaś sam, małym iescze będąc chłopcem wszedł w służbę Opactwa *Ancheim.* Służył Mnichom do Mszy i należał do choru. Mieszkał razem z czeladzią i w nadzwyczaynych zdarzeniach musiał usługiwać do stołu. Mnich ieden odkrywszy w nim zdatność do nauk, nauczył go czytać a widząc w nim coraz większą chęć doskonalenia się, namowił zgromadzenie klasztorne, aby go do szkoł publicznych do *Donay* posłało. W szkołach tych wkrotce z honorem między wszystkiemi swemi rowiennikami celował. — Mnichy, chcieli z niego zrobić Xiędza, ale gdy okazał przywiązanie do nauki praw, nietylko mu nie byli przeciwni, ale go wszelkiemi sposobami, pieniędzmi nawet wspierali. Zostawszy członkiem Parlamentu w *Douay*, miał sobie od wspomnionych Mnichow polecone interessa Opactwa i za ich interessowaniem się bogata także kapituła w *Cambray* powierzyła mu swe sprawy, co dochody iego znacznie powiększyło. W czasie elekcyi do stanow Generalnych, obrany został na deputowanego 3go stanu Flandryi Francuzkiey, co zazdrość kollegow iego wzbudziło. W *Paryżu* mieszkał nie daleko *Palais-Royal* i lubo się zdawało, że żył samotnie, częste iednak od *Mirabeau* i innych członkow zgromadzenia odbierał wizyty. Znalazł także wkrotce pole dystyngwowania się i iako członek wydziału *feudalnego* świetną bardzo grał role. On pierwszy wniosł proiekt, aby dzieci do rownego podziału sukcessyi oycowskiey należały i aby prożnością tchnący i przeciwny naturze zwyczay, mocą ktorego naystarszy syn całą odziedziczał sukcessyą, został zniesiony. — *Merlin* winien iest wszystko duchowieństwu, nayprzeciwnieyszym mu iednak okazał się. Nabywszy w rzeczach Kościelnych wiele wiadomości, mogł więc łatwo odkryć zdrożności, ktore się do nich wcisnęły. Po rozeyściu się stanow generalnych; departament Paryzki ofiarował mu mieysce w swym gronie, ale gdy mu w *Douay* podobneż mieysce ofiarowano, przyiął ostatnie oświadczaiąc: iż zna być swym obowiązkiem dać pierwszeństwo miastu, gdzie się urodził. Powtornie go potym deputowanym obrano i był członkiem konwencyi. W początku i kiedy *Girondyści* mieli w niey przewage rzadko się odzywał. Gdy rząd rewolucyiny nastał, wniosł d. 17. Września pamiętną względem osob podeyrzanych ustawe. Po upadku *Robespiera* i fakcyi iego; *Merlin* został członkiem wydziału ocalenia i interessa zagraniczne miał sobie powierzone. Imieniem wydziału tego utrzymywał z *Bar-*

thelemy korrespondencyą, względem negocyacyi rozpoczętych naowczas. On wprowadzał do konwencyi zagranicznych miniſtrow i mowa iego, kiedy Posła Weneckiego *Quirini* prezentował, wielkie sprawiła wrażenie. — Gdy *Clairfait* pobił Francuzow w końcu R. 1795. *Merlin* publicznie nieszczęście to przypisywał *Carnotowi*, ktory pomimo przeciwnego zdania wszyſtkich członkow wydziału, posłał Gen: *Pichegru* rozkaz do przeyścia *Renu* bez względu na niebezpieczeńſtwa, na ktore nie maiąc żywności był wyſtawiony. Poroźnił się także z zasiadaiącym w tymże wydziale Dep: *Boissy d'Anglas* sprzeciwiacym się złączeniu Niderlandow z Francyą. — Gdy konſtytucya wprowadzoną zoſtała, Dyrektoryat nominował go miniſtrem sprawiedliwości. Roialiści nazywali go przez szyderſtwo Kanclerzem *d'Aguesseau*. Przez krotki także przeciąg czasu, był na czele departamentu Policyi, i nigdy tak iak w tedy, szyki ſtronnikow dawnego rządu nie były pomięszane. Dziennikarze przychylni im, nścili się iak mogli, rzucaiąc na niego potwarze i nazywaiąc wszyſtkie iego urządzenia *Merlinadami*. Dnia 8. Września zoſtał obrany Dyrektorem na mieysce wygnanego *Barthelemi*. *Merlin* ieſt wzroſtu małego, brunatny, proſty w ubiorze, ſkromny w poſtawie. Ma około 45. lat.

Miniſter wewnętrzny *Letourneux* wydał cyrkularz do wszyſtkich adminiſtracyi departamentalnych względem obchodu feſtynow republikanckich. Zaleca im, aby szczegolniey dzień *Decadow* obchodzili uroczyście, i aby kalendarz republikancki maiący tyle podobieńſtwa do dawnego kalendarza Ateńczykow wszędzie wprowadzili.

Ob. *Lucian Buonaparte* ktory dotychczas był Kommissarzem woiennym zoſtał pierwszym woyſkowym Kommissarzem. —

Proiekt Dep. *Gaywernon* aby krewni emigrantow zapłacili przyrzeczone obrońcom oyczyzny tysiąc milionow liwrow, będąc przeciwny sprawiedliwości i prawom własności, nie znalazł w Radzie 500 poparcia. — Lecz iakże narod wywdzięczy się mężnym iego obrońcom, ktorym sławe swą i pokoy ieſt winien? Kweſtya ta zatrudnia wielu. Uczony ieden Ob: *Cadet Devaux* podał plan, podług ktorego bez podatku, bez przedaży dobr narodowych, bez ucisku, dług ten wdzięczności narodowey, będzie mogł być zaspokoiony: „Oto osnowa proiektu Ob: *Cadet Devaux* „Kodex rolniczy uſtanowił trzech ſtrażnikow polowych, do każdego gminu wieyſkiego. Strażnicy ci kosztem gminow utrzymywani, odbieraią corocznie *in circa* 500 liwrow. Dowiedzioną ieſt rzeczą, że rolnicy sami, nie dopełniaią tych powinności, iakby się należało, że źle są uzbroieni, nie są szanowani, i że nayczęściey ſtrzegą tylko gruntow krewnych swych i przyiacioł. Bliſko 60,000 gminow rachuiemy w Rzplitey, po wcieleniu do niey kraiow zawoiowanych, a zatym ieſt 180,000 mieysc do osadzenia ich ſtrażnikami płatnemi od gminow. Rachuiąc po 500 liwr: na każdego, uczyni 90 milion:, to ieſt podwoyny prawie procent od tysiąca milionow. Daiąc więc rozpuszczonym żołnierzom mieysca te i pomieszkanie w gminach, danoby im w troynasob prawie więcey, niżeli maią prawo żądania, zabezpieczonoby tym mocniey właścicielow i rozszerzonoby guſt do oręża i poszanowanie winne żołnierzom oyczyzny.

Gazeta narodowa w sposobie żartobliwym pisze, że do 800 Poetow znayduie się we Francyi, ktorzy ile mogą, do

kontr-rewolucyi przykładaią się. W krotkim czasie pisze ta gazeta, Poeci ci wydali na świat 300 poematow epicznych, 500 dityrambow, 2500 od, 2012 sielanek, 50,000 pieśni anakreontycznych, 75,000 piosnek, 300,000 sonatow, 1,100,000 zagadek, szaradow, &c.

Z Hagi 25 Listopada.

Przez wydaną proklamacyą wezwani bydź maią mieszkańcy Rzpltey Batawow do dobrowolney składki, dla osłodzenia losu ranionych osob w bitwie d. 11 Października, iako też tych, ktorzy się w niewolą dostali. Na teatrach w tym celu dawane są komedye, i wczorayszy przychod więcey 1000 zł: (3333 zł: Pol:) uczynił.

Proiekt pożyczenia 8. procentu od przychodow wszystkich Obywateli Rzpltey dla przywrocenia flotty do dawnego stanu większością 44 głosow przeciw 42 odrzucony został. — Inszy proiekt ma bydź w tym zamiarze podany.

Wydział interessow zagranicznych złożył rapport względem rozkazu danego, ażeby flotta wyszła pod żagle. O procz taynych przyczyn, powodem była także do tego wiadomość, że flotta nieprzyiacielska znacznie przez szturm ucierpiała, dla tego zaś embargo na okręty w portach będące nie włożono, ażeby przez to handel nie cierpiał, a nieprzyiaciel nie mogł pomiarkować, że flotta na morze wypłynie.

Stosownie do listy autentyczney eskadra nasza w bitwie d. 11. Października straciła w zabitych 540 ludzi, a ranionych liczyła 620, co z względu, że tylko składała się z 16 okrętow znaczną iest liczbą.

G. dywizyi *Rewbell* brat Dyrektora odiechał ztąd do *Paryża* w celu umieszczenia się w armii Angielskiey.

W Konwencyi Narodowey czytano list łaciński Krola Szwedzkiego do „Obywateli narodowego zgromadzenia„ pisany, w ktorym Monarcha ten donosi o swoim małżeństwie. Na co wydział interessow zagranicznych w łacińskim także ięzyku ma odpowiedzieć.

Z Bruxelli 23. Listopada.

Przechod woyska tymczasem od *Ostendy* do *Calais* rostawianego tak iest częsty, i przygotowania do wyprawy morskiey we wszystkich portach tak są ogromne, iż iest niepodobieństwem, żeby rząd Francuzki zamyślał straszyć tylko W. Brytanią. Minister Policyi *Sotin* zalecił wszystkim Administracyom, ażeby emigrantom wcale nie pobłażali, gdyż pogłoska iakoby przez traktat pokoiu z Cesarzem zyskali wolność powrotu, wcale z prawdą nie iest zgodna — wiele więc familii będzie się znowu musiało wynieść za granice. — Sekwestr na dobra duchowne wszędzie iest spiesznie kładziony, a chęć teraźnieyszą Xięży, wykonania przysięgi republikanckiey tak długo zwlekaney iest za poźna. W naszym mieście 5 tylko Kościołow iest otwartych.

Z Kolonii 20 Listopada.

W tym tygodniu obchodzono w *Bonn* uroczystość związku, ratusz był illuminowany &c.

Municypalność nasza wydała urządzenie pozwalaiące tychże przywileiow ludziom wszelkiego wyznania, ktorych dotychczas sami Katolicy używali.

Z Kolonii 26 Listopada.

Poruszenia i marsze woyska Francuzkiego na prawym i lewym brzegu *Renu* i do armii Angielskiey znacznie się zmnieyszyły. Większa część armii Francuzkiey w Niemczech zostanie w teraznieyszey pozycyi, aż do podpisania ostatecznego pokoiu.

Mowią, że Xiąże *Modeny* odstępu *Bryzgowii* corce swoiey, a sam w *Wenecyi* chce mieszkać.

Wyrok naszego Magistratu względem przyznania praw obywatela osobom nie katolickiey religii, następuiące zawierał wyrazy;

„Chcąc naprawić niesprawiedliwość wieku w ktorym przesądy i fałszywe wyobrażenia o prawdziwym szczęściu kraiowym panowały, chcąc się stosować przez akt uroczysty, tak długo oczekiwany, do teraznieyszego sposobu myślenia ludu, ocalić chwałe tego miasta u narodow oświeconych i ludzkości. Magistrat imieniem swiętey sprawy, rozumu i prawdy stanowi.

1mo. Mieszkańcy nie Katolicy, są przywroceni od dnia publikacyi ninieysze go wyroku do zupełnego używania praw obywateli, a zatym wszystkie excepcye, ktorym dawniey podpadali, są zniesione, a iarzmo intolerancyi na zawsze iest skruszone i okryte wiecznym zapomnieniem.

2) Oyczyzna przyimuie na swe łono tych obywateli tak długo krzywdzonych, a poddaiąc ich pod protekcyą i obronę praw powszechnych kraiowych i okrywaiąc ich godnością ludu świetnego przez wysokie uczucia miłości braterskiey, wymaga od nich, ażeby dopełniali obowiązku obywateli względem kraiu, dla dobra wszystkich ogolnego, i utrzymywania zgody, porządku i spokoyności.

3) Wykonaią przysięge obywatelską przed władzą konstytucyiną &c.

(podpisano) *P. J. Zur Hoven* Prez:
H. J. Ockenfeld Sekretarz.

Od Renu 23. Listopada.

Kommissarz Francuzki *Rudler* w towarzystwie 2. Generałow obieżdza lewy brzeg *Renu*, dzieli kray na departamenta i kantony i wszędzie na dobra duchowne sekwestr wkłada. Dyrektoryat Francuzki włożył na niego i wszystkich Generałow obowiązek nie cierpienia w prowincyach od woyska zaiętych, żadnego emigranta lub deportowanego Xiędza.

Z Genui 1. Listopada.

Rząd nasz tymczasowy podał do wiadomości publiczney pismo G. *Buonaparte*, ktore tu powszechną radość sprawiło. Wodz ten zapewnia Rzpltę Liguryiską o iey niepodległości i opiece Rzplitey Francuzkiey, oświadczaiąc życzenie ażeby konstytucya jak nayprędzey ludowi do potwierdzenia podana była. W tymże czasie publikowany list naszego ministra przy wspomnionym Generale bawiącego się Obywatela *Lupi*, wzywa do zgody i iedności, gdyż naymnieysze poruszenia ludu, mogłyby szkodzić całości i niepodległości naszego kraiu.

Nie zdaie się wcale, ażeby nasza Rzplta przyłączona bydź miała do Cisalpińskiey, powszechnym iest mniemaniem, że to szczęście winni iesteśmy staraniom ministra Francuzkiego *Faypoult*.

Kommissya woyskowa więcey 200. ludzi aresztowanych za należenie do ostatnich zamięszań na wolność wypuściła. — Gdy teraz wszystko u nas odmianom podpada, cyrkuły miasta inne przezwiska otrzymały. Nazywane dawniey *Pre*, *Malo*, *Magdalena*, *Potoria* są teraz mianowane cyrkułami wolności, rowności, braterstwa i zgody. — Od 14. dni więcey 70. bogato ładownych kupieckich okrętow do naszego portu zawineło.

Z Wenecyi 17. Listopada.

Czytamy tu pismo Rzpltey Cisalpińskiey, w ktorym zachęca Patriotow i woyska liniowe Weneckie, ażeby w iey służbe przechodziły, wszystkie swe rzeczy tudzież ammunicyą woienną i broń do *Ferrary* transportuiąc, co Rzplta zapłacić obowiązuie się. Proklamacya od G. *Buonaparte* wydana, toż samo zawiera.

Z Triestu 18. Listopada.

Słychać, że w 8 dni po zamianie ra-

tyfikacyi pokoiu woyſka Auſtryackie zaczną zaymować kray Wenetow. — Od czasu podpisania pokoiu, ludność naszego miaſta znacznie się powiększyła, kilka tysięcy emigrantow Włoſkich bawi się w nim teraz, między niemi ieſt więcey 500 Weneckiey szlachty. Bogatsi, bardzo wiele na okazałość łożą, chcąc odprawić wspaniałe weyście do *Wenecyi* wraz z Arcy-Xięciem *Karolem*. Dzień nowego roku ma bydź na to przeznaczony. W porcie tuteyszym pełno ieſt okrętow z *Lewantu*.

Z Mediolanu 19 Liſtopada.

G. *Buonaparte* wyiechał z tąd przedoſtatniey nocy do *Raſtadt*. Podroż tę przez *Turyn* miał odprawić. — Przed oddaleniem się z naszego miaſta wydał odezwe do woyſka w takowey treści: — „Zołnierze! iutro odieżdzam do *Raſtadt*. Oddalony od woyſka iedyną, będę miał pocieche w nadziei, że wkrotce z wami na nowe niebezpieczeńſtwa będę się narażał. Jakieżkolwiek będzie ſtanowiſko, ktore rząd żołnierzom armii Włoſkiey oznaczy, zawsze się okażą godnemi obrońcami wolności i chwały imienia Francuzkiego. Zołnierze! aż do tego czasu bawcie się rozmowami o zwycięztwach, ktore w 2. kampaniach odnieśliście i o narodach ktore wam winne swą wolność. Powiedzcie sobie sami, że w nowych kampaniach więcey byśmy ieszcze byli zrobili. „ — *Buonaparte* nadał prawo Obywatelſtwa Cisalpińſkiego Poecie *Gianni*, za piękne wiersze opisuiące zwycięztwa Francuzow, a *Bolonią* na ſtolice Inſtytutu narodowego naszey Rzpltey przeznaczył.

Gdy Papież odmowił uznania Rzpltey Cisalpińſkiey, rząd nasz posłał do *Rzymu* Ob: *Andreoli* dopominaiąc się tego w ciągu dni 8. inaczey woyne mu wypowie. Czekaiąc na odpowiedź, woyſka tymczasem nasze ku *Rimini* marszeruią. Powszechnym ieſt mniemaniem, że G. Francuzki *Fiorella* będzie miał naywyższą kommende tey wyprawy.

Niektore dywizye armii Włoſkiey, wkrotce marsz swoy rospoczną dla złączenia się z armią Angielſką.

U nas tu naſtępuiące odmiany naſtąpiły. Ob: *Serbelloni* członek Dyrektoryatu złożył ten urząd, a zoſtał mianowany Ambassadorem Rzpltey Cisalpińſkiey w *Paryżu* na mieyscu Ob: *Visconti* maiącego w tymże charakterze do *Wiednia* poiechać. — *Buonaparte* przeznaczył O. *Finarolli* z *Brescia* dla obięcia mieysca prożnego w Dyrektoryacie, lecz gdy się ten z tego wymowił, mianował O. *Savoldi* z tegoż miaſta. — O. *Porro* bywszy miniſter Policyi, iako miniſter pełnomocny do *Genui* poiedzie.

W końcu bieżącego roku, redakcya Gazety Warszawſkiey ma honor uwiadomić publiczność, że dalszym iey wydawaniem w roku naſtępuiącym zatrudniać się będzie. Zachować dobry wybor i układ rzeczy porządny, wyſtawiać ie iaśnie, czerpać wiadomości kraiowe i zagraniczne z naypewnieyszych ile być może źrodeł, będzie usilnym ſtaraniem, a raczey obowiązkiem redakcyi. Cena prenumeraty ieſt taż sama, co dawniey, to ieſt: bez poczty rocznie zł: Pol: 60. poł-rocznie 30. Z pocztą zaś tu w Warszawie rocznie zł: Pol: 80. poł-rocznie 40. kwartalne także prenumeraty, tak w kantorze gazety iak na pocztach przyimowane będą. JJ. PP. Prenumeratorow a mianowicie mieszkaiących na Prowincyi lub za granicą, uprasza się, o wczeſne na pocztach zapisanie się, dla tego, aby zaraz od pierwszego Numeru Gazety regularnie ią w roku naſtępuiącym odbierać mogli, i aby redakcya o liczbie maiących się drukować exemplarzy wcześnie być mogła uwiadomioną.

Nrum 99

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 12. GRUDNIA 1797 R. WE WTOREK.

Dnia wczorayszego odprawiła się tu exportacya zwłokow ś. p. JW. Gubernatora tuteyszego, Generała Leitnanta Barona *de Wendessen*, w assyſtencyi JJ. WW. Generałow i officerow garnizonu, oraz wielu Kollegia kraiowe ſkładaiących, iako i innych przytomnych osob. Artyllerya konna z 6ciu armatami i batalion piechoty, poprzedzały trumnę, ktorą za Wolſkiemi rogatkami przy kilkokrotnych z dział i ręczney broni wyſtrzałach, złożono na powoz przeznaczony do przetransportowania ciała do *Meklemburga*.

Z Wiednia 2. Grudnia.

Poseł Neapolitańſki Margrabia *de Gallo* poiechał w towarzyſtwie swego sioſtrzeńca i 1go Sekretarza przez *Florencyą* do *Neapolu*. Wątpiemy bardzo, ażeby do *Wiednia* powrocił, słychać bowiem, iż Krol Oboyga Sycylii, nie myśli już przy dworze Cesarſkim utrzymywać Posła w tak wysokim charakterze. — Wielu zapewnia, że Margrabia *de Gallo* Vice-Krolem *Sycylii* zoſtanie.

W kraiach Auſtryackich niektore klasztory maią bydź ieszcze zniesione, a Mnichy w nich będący proboſtwa lub pensye doſtaną.

Słychać, że Arcy-Xiąże *Karol* odbierać będzie homagium w *Wenecyi*.

Po zawartym zupełnie pokoiu znaczne odmiany w wewnętrznych urządzeniach prowincyi Auſtryackich naſtąpić maią.

Bywszy Poseł Hollenderſki Baron *Haeften* mieszkaiący tu od czasu wniyścia Francuzow do Hollandyi iako prywatna osoba, otrzymał teraz od Rzplitey Batawow liſty wierzytelne iako Poseł przy naszym dworze, i względem przyięcia ich, tudzież pierwszey audiencyi miał iuż konferencyą z Miniſtrem ſtanu Baronem *Thugut*.

Arcy Xiąże *Ferdynand* bywszy wielkorządzca Lombardyi, zime te w *Trieście* przepędzić poſtanowił.

Słychać, że woyſka Neapolitańſkie zabrały Papieżowi Xięſtwo *Benevento*, i korpus z 10,000 woyſka ſkładaiący się, ma się ieszcze daley posuwać.

Z Londynu 24 Liſtopada.

Miniſtrowie zagraniczni mieli wczoray konferencyą w departamencie Lorda *Grenville*. Nowy Portugalſki Poseł Hrabia *Pombeira*, prezentowany był u dworu, depesze iego są bardzo wielkiey wagi. Wielu twierdzi, że zawieraią proiekt dworu Madryckiego, do oddzielnego pokoiu z Anglią, gdyż żadną miarą nie chce zezwolić woyſkom Francuzkim przeyścia przez Hiszpanią. Jak tylko ta wiadomość rozeszła się, papiery kraiowe 1 od ſta w gorę poszły. Niektore dzisieysze pisma zawieraią, że negocyacya z Hiszpanią pro-

wadzona będzie przez Hr: *Pombeira* i iuż się pomyślnie rozpoczęła.

Rząd baczne teraz daie oko na wielkie paki z zagranicy pocztą przesyłane, gdyż ieſt podeyrzenie, że tam są fabryki fałszywych banknotow, ktore tu przez osoby grą bawiące się cyrkuluią, a bardzo ieſt trudno rozeznać ie od prawdziwych. — P. *Calonne* znowu do *Londynu* przybył. — Regiment *Hompesch* do *Jersey* ieſt przeznaczony.

Parlament Irlandzki do d. 9 Stycznia ieſt odłożony. — D. 16 Września znowu było trzęsienie ziemi w *Jamaice*.

Nim Lord *S. Vincent* od *Cadix* oddalił się, nadzwyczayne grzeczności między nim i Admirałem Hiszpańſkim *Mazarredo* spoſtrzegano. Oſtatni przesyłał pierwszemu owoce, świeżą żywność i gazety Francuzkie. — Gdy flotta nasza do *Lizbony* powrociła, Lordowi *S. Vincent* i innym officerom, generalny Intendent policyi w tym porcie wspaniałe dawał feſtyny, Xiąże także *Brezylii* i iego małżonka w naypodchlebnieyszym sposobie w *Quelus* ich przyimowali.

Pogłoſka, że Lord *S. Vincent* do Anglii powraca, nie zgadza się z prawdą. — Rzeczą ieſt ieszcze niepewną, czyli P. *Fox* po świętach w Parlamencie zasiadać będzie. — Gazety nasze piszą, że iuż wielkie odmiany w Miniſterium Hiszpańſkim naſtąpiły. — Słychać, że w *Lizbonie* będzie erygowana nowa gwardya Krolewſka z samych Francuzkich emigrantow. — Do *Goa*, *Rio - Janeiro* &c. więcey ieszcze posłano woyſka pod eſkortą 7 woiennych okrętow.

Woyſko w W. Brytanii ſkłada się teraz z 132,000 ludzi, w samey Irlandyi ieſt regularnego woyſka 40,000 — Burżliwe czasy wiele w tych dniach szkody na morzu porobiły. Z *Dover* i *Scarborough* mamy iuż wiadomości, że w tamteyszych okolicach niektore potonęły okręty.

Na 2ch Hollendrom zabranych liniowych okrętach znaleziono wiele ukrytey broni, co potwierdza dawne domysły, że flotta ta była przeznaczona wraz z Francuzką do wylądowania w Irlandyi.

Nowy liniowy okręt *Kent* o 74 armatach, będzie Admiralſkim okrętem Lorda *Duncan*, gdyż dawny iako iuż pierwey donieśliśmy, tak uszkodzony w bitwie z Hollendrami zoſtał, że używany być nie może. — Admirał *Waldegrave* z *Newfoundland* na okręcie *Romney* do *Portsmouth* zawinął.

Pisma oppozycyine donoszą, że Vice-Krol Irlandyi Lord *Camden* urząd swoy chce złożyć. — Zawieraią także wiele opisow popełnianych zaboyſtw i smutnych zdarzeń w Irlandyi. — Dodaią oraz, że 22,000 Irlandzkiego woyſka przez Angielſkie ma być zaſtąpione. — Z *Dublina* rożne liſty donoszą co naſtępuie: ,, Dotych czas wiele bardzo armat, moździerzy i ammunicyi woienney do południowych i zachodnich okolic Irlandyi transportowano dla zabezpieczenia ich przeciw wylądowaniu nieprzyiaciela. Gdyby to Francuzi chcieli do ſkutku przyprowadzić, więcey daleko teraz iak dawniey znaydą trudności. Flotta Admirała *Kingsmill* w *Cork* ſtoiąca, 10 liniowemi okrętami z Anglii ma być wzmocniona. ,,

Kaznodzieia *Winterbottem* i P. *Holt* siedzący 4 lata w więzieniu w *Newgate*, z powodu, że pierwszy mowił o potrzebie reformy, a drugi pisma iego drukował, iutro na wolność wypuszczeni zoſtaną.

Vice-Admirał *Thompson* dla tego na okręcie *Barfleur* do Anglii powrocił, że między nim i Lordem *S. Vincent* niezgody zaszły.

Przez nową redukcyą woyſka bliſko 8,000 officerow, połowę tylko żołdu odbierać będzie.

W *Caraccas* w południowey Ameryce należącey do Hiszpanow odkryto projekta rewolucyine i 18 osob aresztowano.

Uroczystość podziękowania za zwycięztwo Admirała *Duncan* d. 14 Grudnia w kościele *S. Pawła* obchodzona będzie, i w tymże czasie z tegoż powodu ma być wydana proklamacya. — Gen: *Abercrombie* otrzyma kommende w Irlandyi.

Wczoray Poseł Turecki oddał podarunki naszemu Krolowi otrzymane w tym celu z *Konstantynopola*, składaiące się z serwisu stołowego naypięknieyszey porcellany Chińskiey, z pięknego kobierca Tureckiego, kawy i wielu innych rzadkich rzeczy i produktow swego kraiu. —

Admirałowie Hollenderscy wyiechali iuż z *Londynu*.

Okręty z flotty Admirała *Bridport* z naywiększym pośpiechem są naprawiane, ażeby znowu nie zadługo pod żagle wyiść mogły.

Od rozpoczęcia się woyny przychody kraiowe coraz się zmnieyszaią. W r. 1792 dawne taxy wynosiły 14,284,295 funtow, a w r. 1797 tylko 13,340,636 funtow. Powszechna zaś strata skarbu na wszystkich ogulnie przychodach kraiowych czyni 4,515,656 funtow (180,616,240 zło: pol:)

W *Irvine* w Szkocyi odkryto niebezpieczny plan przeciw rządowi.

Czynności Parlamentu.

Gdy Izba niższa na sessyi tayney zastanawiała się onegday nad billem względem banku, P. *Hobhaus* mowił, że interessa banku od d. 26 Lutego do d. 11 Listopada, summą tylko 12,000 funtow poprawiły się. P. *Pitt* odpowiedział, że się to wcale zgadzać nie może z rapportem Kommissyi. Można mowić o banku, że się w kwitnącym znayduie stanie, gdy mu nie zbywa na dostatecznym funduszu lubo może nie mieć metallowych pieniędzy. Gdy dla zapobieżenia zupełnemu niedostatkowi ostatnich, wypłacenie niemi wstrzymane zostało, teraz więc bank ma 5 razy więcey złota i srebra, i iest w stanie płacić gotowizną, gdyby rostropność nie radziła, ieszcze się z tym zatrzymać dla przeszkodzenia zamysłom nieprzyiaciela, dążącym do zniszczenia naszego kredytu. — P. *Tierney* ganił bardzo w obszerney mowie dyrektorom banku, że ulegaią Ministrowi i sami starali się o przedłużenie prawa względem zawieszenia wypłat w gotowiznie. Cożby myślano lub powiedziano o człowieku prywatnym, ktoryby oświadczył, że ma pieniądze lecz długow swoich zapłacić nie chce. Teraźnieysi Dyrektorowie banku, nie mogą być porownywani z poprzednikami swemi, ktorzyby raczey życie i maiątek swoy poświęcili, niżeliby mieli słowa nie dotrzymać i kredyt utracić. Zostali teraz politykami, i są iedynie narzędziami czynności skarbowych Ministra. Mogłaby wprawdzie nieiaka szkoda wyniknąć, gdyby zaraz wszystko metalowemi pieniędzmi płacono, lecz to iest niczym w porownaniu utraty publicznego kredytu. Nieprzyiaciel bardziey się nas obawiać będzie, gdy ten kredyt do dawnego stanu przywrocony zostanie, iak gdy publiczne zgwałcenie formalnego kontraktu trwa ciągle. Lepiey niech Minister do razu i tak iako *Robespiere* siłą i prawem, papier i assygnaty na pieniądze zamieni. — Dyrektorowie banku chcieli się uchronić mnieyszego złego, a w większe popadli. — Po tych mowach dodano ieszcze do billu względem placenia metalowemi pieniędźmi, że wstrzymanie tego ma trwać miesiąc czasu po ukończoney woynie przez ostateczny traktat pokoiu, a bank nie będzie mogł więcey pieniędzy forsztusować rządowi, iak tyle,

(B 2)

ile podatki czyli taxy z gruntu i propinacyi przynoszą. — Potym Parlament wyznaczył ieszcze 168,000 funtow dla duchownych emigrantow Francuzkich i innych, 44,000 funtow dla Loialiftow Amerykańfkich, 150,000 funtow na taiemne wydatki zagraniczne. — Doniosł także P. *Pitt*, że pomnożycło nagorzelnie w Szkocyi, nie tak dla powiększenia przychodow fkarbowych, iako raczey z względu na zdrowie i obyczaie ludu.

Z Paryża 23 Liftopada.

W Radzie 500 O. *Sieyes*, a w radzie ftarszych O. *Rosee* Prezydentami zoftali.

Dyrektoryat maiąc baczenie na edukacyą narodową wyrokiem swym poftanowił, że w przyszłości żaden nie żonaty Obywatel ieżeli do armii nie należy, nie będzie do usług Rzpltey użyty, nie okazawszy wprzody, iż do szkoł centralnych chodził, toż samo ściąga się do Obywatelow żonatych, ktorych dzieci do tych szkoł posyłane nie będą.

Druga część dzieiow kampanii Francuzkich pod powagą Dyrektoryatu na widok publiczny wydana zoftała. Stosownie do niey Francuzi od d. 8 Liftopada 1793 r. do d. 19. Lutego 1787. odnieśli 198. zwycięztw, między ktoremi 44 bitw wielkich. Nieprzyiaciel ftracił w nich 108,950. ludzi w zabitych, a 275,837. wziętych w niewolą, zabrano mu 267. twierdz i miaft znacznych, 466. zamkow obozow i redut, 7,838 armat, 148,561 karabinow i 225 sztandarow. Zyfki odniesione na Auftryi po zawartym pokoiu z Papieżem nie wchodzą w ten obrachunek. Strata nasza nie ieft wyrażona.

Słychać, że G. *Buonaparte* przydomek Włofki nadany będzie, tak iako *Scipio*, Afrykańfki był nazwany.

O. *Lambrecht* ciągle tu ieszcze urząd minifira sprawiedliwości sprawuiący wydał wczoray pismo do Adminiftracyi departamentowych zalecaiąc, ażeby się ftarały, iżby na urzędach sędziow, sami tylko byli dobrzy republikanie.

Mimo ftrasznych przygotowań przeciw Anglii, znaczne tu robią zakłady, że pokoy z tym mocarftwem w kilku miesiącach podpisany będzie.

Z pozoftałych członkow koła konftytucyinego, ktore się rozeszło, nowe uformowało się zgromadzenie, w bliskości sali ciała prawodawczego, w ktorym się wielu deputowanych znayduie.

Niektore nasze dzienniki wiele teraz piszą przeciw Szwaycarom. Jeden z nich wyraża, że Dyrektoryat po otrzymanym odesłaniu z Szwaycaryi P. *Wickham* zatrudnia się ciągle zachodzącemi, między 13 kantonami i Rzpltą okoliczności. — Pułkownik *Laharpe* rodem Szwaycar, po schronieniu się do Francyi, zatrudnia się teraz proiektem nadania nowey konftytucyi dawney swey oyczyźnie. Słychać, że proponuie posłom senatu Berneńfkiego, obalenie wszelkiey dyftynkcyi między poddanemi i mieszczanami, wygnanie *Baillifow Fryburga* i *Bernu*. zwołanie demokratyczne ftanow kraiu *de Vaud* pod protekcyą Francyi, uftanowienie sądow i konftytucyi, ktoraby do potwierdzenia Dyrektoryatowi W. podana była — nic iednak w tey mierze urządownego nie wiemy.

Robert Roger czytał rapport w radzie 500 względem edukacyi publiczney. Przełożywszy potrzebę wydofkonalenia władz fizycznych i moralnych młodzieży, podał proiekt uftanowienia szkoł pierwiaftkowych, pośrzednicych i centralnych, wydatki na nie wynosić maią 6,545,000 liwrow. — Rada roztrząsanie tego proiektu na dalszy czas odłożyła. —

Rada ftarszych odrzuciła dawniey rezolucyą rady 500 względem ubioru repre-

zentantow ludu. Obyw. *Martinet* podał d. 20 nowy proiekt, ktory przyięty został. Ubior więc Deputowanych będzie takowy. Suknia Francuzka koloru niebieſkiego narodowego, zapięta na piersiach, długości aż za kolana. Czerwony aksamitny kołnierz dla rady 500, a biały dla rady ſtarszych, płaszcz ponsowy na kroy Grecki, troykolorowy iedwabny płaszcz z franzlami złotemi, piora troykolorowe na kapeluszu z czarnego axamitu. — Przeciw używaney dawniey todze wielu deputowanych mowiło iako nie zgadzaiącey się z naszemi obyczaiami, i daiącey powierżchowność Xęży.

Dyrektoryat Francuzki odpowiadaiąc na deklaracyą Krola Angielſkiego względem zerwaney w *Lille* negocyacyi, (ktorą dawniey pod artykułem z *Londynu* wyraziliśmy) wydał odezwę do ludu Francuzkiego, w ktorey wyliczywszy zażalenia Francyi przeciw rządowi W. Brytanii, zachęca Francuzow do lądowania w Anglii (Jeżeli mieysce pozwoli, w przyszłey gazecie obszerniey o tey proklamacyi wspomniemy.)

Z Bruxelli 24 Liſtopada.

Zdaie się, że armia Angielſka na 2. wielkie korpusy będzie podzielona, iedeu przeznaczony do wylądowania w Irlandyi, a drugi do samey Anglii. Uwiadomieni o takowych zamysłach Anglicy, rozſtawili wiele fregat od *Nieuport* aż do *Calais*, gdy tymczasem liczna ich eſkadra przy *Breſt* krąży.

Z Strazburga 25 Liſtopada.

Stosownie do liſtow z Szwaycaryi, rząd Francuzki zamyśla upomnieć się o pretensye bywszego Biſkupa Bazyliyſkiego do *Muſterthal*, *Erquel* &c: dla przyłączenia tych kraiow do Rzplitey Francuzkiey, idzie także i o wcielenie miaſta *Muhlhausen*.

Obyw. *Bacher* Poseł Francuki żądał od Kantonow Szwaycarſkich oddalenia wielu emigrantow w tym kraiu będących, to się ma także ściągać do Reprezentantow ludu na deportacyą ſkazanych, ktorzy się tam schronili, między niemi maią się znaydować *Duplantier*, *Simeon*, *Dumolard*, *Paſtoret*, *Lemerer*, *Camille-Jourdan*, *Imbert-Colomes*.

Z Raſtadt 25. Liſtopada.

Gener: *Buonaparte* nie widział się dotychczas z nikim, wyiąwszy z Hrabią *Meerfeld*. Rozumieliśmy, że tu także małżonka iego przyiedzie, lecz ta udała się do *Rzymu*, a z tamtąd do *Paryża* powroci.

Przybyli tu ieszcze na Kongres od Biſkupa Leodyiſkiego Hrabia *Meen* i P. *Othee*. Od Xiążąt *de Nassau* Konsyliarz *Krus*. Od miaſta *Hamburga* P. *Doormann*. Od Xięcia *Salm-Salm* Konsyliarz *Noel*, od Xcia *Salm-Kirbourg* Konsyliarz *Zwack*.

Deputacya Francuzka ſkłada się z naſtępuiących osob.

Gen: *Buonaparte*, Gen: *Berthier*, Gen: *Murat*, adiutant *Colbert* — OO. *Treilhard* i *Bonniers* Pełnomocnicy, *Bertollio* Sekretarz — *Bilger* Sekretarz.

Oprocz Ambassad Cesarſkiey i Szwedzkiey, o ktorych dawniey donieśliśmy, ieſt tu ieszcze oczekiwany Ambassador Duńſki Baron *de Dieden* bywszy miniſter przy Seymie Rzeszy, Ambassador Sardyńſki Margrabia *Caſtelfieri* bywszy Poseł w *Wiedniu*, tudzież Miniſtrowie od ligi Szwaycarſkiey, Rzpltey Cisalpińſkiey i Liguryiſkiey.

Z Ratyzbony 25 Liſtopada.

Woyſko Auſtryackie będące tu na garnizonie od czasu zamięszania przez naszych żołnierzy wszczętego, wczoray się z tąd oddaliło.

Z Rastadt 29 Listopada.

Hrabia *Lehrbach* przybył tu przed 2ma dniami wieczorem, wczoray Hrabia *Kobenzl*, a Hrabia *Metternich* co moment iest spodziewany.

Wszyscy prawie Ministrowie rożnych dworow maiący się ziechać na kongres, iuż się tu znayduią. Dziś ma przybyć ieszcze Gen: artylleryi *Latour* stosownie do odebranego rozkazu znaydowania się na Kongressie. Towarzyszyć mu będą Gen: Adiutant Hrabia *Grune* i kilku adiutantow. Kommenda armii Cesarskiey zawsze przy nim *ad interim* zostaie.

Ministrowie deputacyi Rzeszy wczoray Gen: *Buonaparte*, a dziś Pełnomocnikow *Treilhard* i *Bonniers* odwiedzili.

Z Rzymu 12 Listopada.

Przyiechał tu zeszłey środy Gen: *Provera* z wielu officerami. Ma obiąć kommendę nad woyskiem Papiezkim.

Zamięszania będące w niektorych częściach stanu Kościelnego, a osobliwie w Marchii *Ankońskiey* zupełnie ustały. — Woysko Papiezkie iest w zupełnym komplecie. — Zamek *S. Anioła* iest w tak dobrym stanie obrony i we wszystkie opatrzony potrzeby, iżby mogł w przypadku potrzeby obleżenie wytrzymać.

Z Wenecyi 17 Listopada.

Gwardya tuteysza narodowa zaczeła porzucać mondury, przytaczaiąc za przyczyne bliską odmienne rzeczy, lecz Gen. *Serrurier* wydał proklamacyą zapewniaiąc, że będzie utrzymywał ten korpus iako potrzebny dla dobrego porządku.

Przybyły tu trzy bataliony woyska Francuzkiego maiące bydź przeznaczone do *Korfu*.

Z Konstantynopola 1. Listopada.

Gen. *Tamara* następca Posła Rossyiskiego P. *Kotschubey*, ktory w czasie swoiey bytności bardzo tu polubiony został, wkrotce ma przez *Jassy* przyiechać. — Duch wolności coraz się bardziey między Grekami w prowincyach Tureckich rozszerza: częste pożary przypisuią powszechnie skutkom nieukontentowania w rożnych klassach ludzi panuiącego.

Z Sztokolmu 21 Listopada.

Ostatniey soboty przybył tu kuryer Rossyiski, oprocz wielu ważnych depeszy, miał przywieść list do naszego Monarchy własną ręką Cesarza, w bardzo podchlebnych wyrazach pisany.

Baron *Essen* i przywrocony do swego urzędu Pułkownik *Aminoff* w pewnych taynych zleceniach do *Oerby* poiechali.

Publicandum.

Es ist zum Besten derer der teutschen Sprache nicht kundigen polnischen Einsaassen, die Uebersetzung des in den Preussischen Staaten zum Gesezbuch dienenden allgemeinen Landrechts in vier Bänden für den sehr mässigen Preiss von 4. Thlr: veranstaltet, und der hiesige Regierungs Secretaire Czaykowski zum Distributeur bestellet worden. Man hofft, dass alle diejenigen, welche als gute unterthanen ihre Pflichten in Zukunft zu erfüllen gewilliget sind, diese Gelegenheit sich von selbigen zu unterrichten, nicht aus der acht lassen um so mehr geneigt seyn werden, als es schon wegen der darin mit so vieler Deutlichkeit aufeinandergesezten Rechts-grundsätze und deren philosophischen Behandlung einen vorzüglichen Platz in einer jeden Bibliotek verdient. Vor-

Dla dobra mieszkańcow kraiowych, ięzyka Niemieckiego nie umieiących, wyszła Xięga w czterech Tomach powszechnego prawa kraiowego w Państwach Pruskich za prawidło podanego w tłomaczeniu łacińskim, za bardzo mierną cenę 4. Talarow, ktorey dystrybucya tuteyszemu Sekretarzowi Regencyi Czaykowskiemu iest zlecona. Spodziewać się należy, że wszyscy, ktorzy iako dobrzy poddani chcą pełnić swoie obowiązki, tę sposobność powzięcia wiadomości o tychże prawach i nabycia tego dzieła chętnie uchwycą i zwłaszcza że dla wyraźnego i dokładnego filozoficznym rozumowaniem wystawu prawnych zasad, warte iest mieć w każdey bibliotece znakomite mieysce. Szczegulniey iednak Polscy Patronowie, ktorzy chcą klientow swoich w Regencyi zastępywać, tey

züglich werden die Polnischen Advocaten, die noch ferner die Partheyen bey der Regierung als Assistenten vertreten, sich dieses Gesezbuch verschaffen, da sie sonst, wenn sie mit diesen Grundsätzen nich bekannt sind, weiter zu dergleichen Vertretungen nicht werden admittirt werden. Warschau den 6. December 1797.

Köngl: Südpreuſs: Regierung-

Xięgi praw nabyć zechcą, bowiem iako zawartych w niey przepisow niewiadomi do takowych aſsystencyi przypuszczonemi nie będą. W Warſzawie d. 6. Grudnia 1797.

Krolewska Południowo-Pruska Regencya.

Publicandum.

Przez rozkazy Policyi pod 16tym Lutego i 12go Lipca r. b. wyſzłe a do każdego wiadomości podane, pod wyraźną karą zakazano, aby nikt żadney od prostych żołnierzy nie kupował rzeczy kiedy pozwolenie od Szefa kompanii przedaiącego nie bedzie okazane. Mimo tego ten zakaz nie zawſze obserwowanym i częstokroć osobliwie od tuteyſzych Zydow przestąpionym został. Zatym toż Urządzenie ninieyſzym obwieſzczeniem pod zagrożeniem się powtarza: Iż przestępcy onego nietylko karą pieniężną cztery razy tyle, ile kupione rzeczy warte są, wynoszącą, ale ieſzcze i na ciele surowo ukaranemi zostaną. Datt w Warſzawie dnia 3. Grudnia 1797. — J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi. v. Schimmelfennig.

Vor E. Gericht Königl: Preuſ: Haupt und Residenz Stadt Königsberg wird gemäs der daselbst und dem Justix Departement des Magistrats zu Tilse aushängendn Edictal Citation die Anna Catharina Schaarschmid desgleichen ichre unbekannte Erben, deren Leben und Aufenthalt unbekannt ist, hierduch öffentlich und dergestalt vorgeladen, das sie bis zu, oder in dem auf den 27 April 1798 vor mittage um 10 Uhr anstehenden Termino peremptorio ſchriftlich oder persönlich vor dem Deputato Herrn Stadt Justiz Rath Neumann auf dem Stadt gericht allhier, oder durch einen mit völliger Instruction und gesezlicher Vollmacht versehenen Gevollmächtigten, wozu ihnen in Ermangelung hiesiger Bekantschaft die Justiz Commiſsarien Brausewetter, Meier und Gesecus jun: in Vorschlag gebracht werden, melden und sich gehörig legitimiren. Im Unterlaſsungs fall hat die vorgedachte Verschollene zu gewärtigen, daſs sie für verstorbene wird geachtet dagegen ihre sich nicht gemeldete Erben, daſs die Herausgabe des Vermögens welches aus 1170 fl: 2. gr: besteht, an die gemeldete und legitimirte Erben erfolgen, und sie Vorgeladene, wenn sie auch nachhero zum Vorschein kommen und deren Erben nachweisen, daſs sie erst nach der Erblaſserin verstorben sind, dennoch weder den Richter in Ansprüche nehmen, noch die von Inhabern mit einem dritten gepflogene Handlungen, anfechten können, im übrigen aber denenselben ihre Rechte gegen besagte Inhabern in so weit selbige alsdenn das Vermögen noch unter sich haben, innerhalb Veriährungs frist vorbehalten bleiben solle. Königsberg den 2. May 1797.— Director Justiz Räthe und Aſsessores E. Gerichts Königl: Haupt und Residenz Stad Königsberg.

Die Herzoglich Braunschweig-Oelsische Cammer und das hiesige Burggräfliche Amt citirt hierdurch edictaliter den seit mehr den 20 Jahren verschollenen Kaufmanns Burschen Johann Ernst Koenigk auf Medzibohr in Schlesien, auf Instanz seiner hier im Lande befindlichen Geschwister und nächsten Anverwandten; daſs er oder ſeine etwan anderwärts zurückgelaſsene unbekante Erben und Erbnehmen binnen einer Frist von Neun Monathen und zwar in termino peremptorio et praejudiciali den 23. April Künftigen Jahres 1798. früh um 9 Uhr vor hiesiger Kammer entweder persönlich oder schriftlich oder durch einen Bevollmächtigten der mit gerichtlichen Zeugniſsen von Ihrem Leben und Aufenthalt versehen seyn muſs, ohnfehlbar melden, und daselbst wegen an und Ausführung seines Rechts an die für ihn gerichtlich deponirten Erb gelder aus der Verlaſsenschaft seiner Eltern die weitere Anweisung im Fall ſeines Aussenbleibens aber gewärtigen soll, daſs er der Verschollene nach Vorschrift der gesetze werde für todt erklärt, seine unbekante Erben und Erbnehmen aber praecludirt und diese Erb Antheile seinen hier bekannten ab actis constirenden Geschwistern und nächsten Verwandten werden zugesprochen und verabfolgt werden. Oels den 4. Julii 1797.

Citatio Edictalis.

Von dem Justiz-Magistrat der Königl: Haupt und Residenz-Stadt Warſchau sind alle diejenigen, welche an das Vermögen des Bürger und Kaufmann Joseph Dziarkowski, worüber wegen Unzulänglichkeit deſselben der Konkurs eröfnet worden, und welches überhaupt auf 36,651. Fl: 12. gr: pol: gewürdigt ist, einige Forderung und Anſpruch zu haben vermeinen, und ins besondere die von Gemeinſchuldner ange-

Od Magistratu Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci Głownego i Rezydencyonalnego Warſzawy, zapozywaią się wſzyscy wierzyciele do maiątku Jozefa Dziarkowskiego Kupca Mieſzczanina tuteyſzego zł: 36,651. gr: 12. Pol: otaxowanego, do ktorego z przyczyny niewystarczaiącey Maſsy Konkurs podniesiony iest, iakiekolwiek Prawa i pretensye mieć rozumieiący, a osobliwie przez Debitora wymienieni, o ktorych

zeigten, ihrem Aufenthalte nach unbekannten Gläubiger, namentlich: 1) die Ofsokowskifchen Eheleute. 2) der Herr v. Tyfzka, und. 3) der Herr v. Baumann, öffentlich vorgeladen worden, dafs sie binnen 3. Monaten und längstens in termino praefixo den 30ten März 1798. Vormittags um 9, Uhr vor dem abgeordneten des Collegii Herrn Justizrath Redtel in Person oder durch zuläfsige Bevollmächtigte, wozu der Justiz-Commifsionsrath Drews und Justiz Kommiffarien Lutterkorth und Wlokka vorgefchlagen werden, den Betrag und die Art ihrer Forderung umständlich angeben, die Dokumente, Brieffchaften und übrige Beweismittel, womit sie die Wahrheit und Richtigkeit ihrer Anfprüche zu erweifen gedenken, urfchriftlich vorlegen und anzeigen, das Nötige zum Protocol verhandeln, und alsdann die gefezmäfsige Anfetzung in dem abzufafsenden Erstigkeits-Urtel, dagegen bey ihrem Ausbleiben gewärtigen follen: dafs sie mit allen ihren Forderungen an die Mafse werden präcludiret und ihnen deshalb ein ewiges Stillfchweigen wider die übrigen Gläubiger werde auferlegt werden. Zugleich follen auch die Gläubiger im Liquidationstermine ihre Erklärung darüber: 1) ob sie dem Gemeinfchuldner zu dem nachgefuchten Beneficio Cefsionis bonorum verstatten, und 2) ob sie den ad interim bestellten Curator Mafsae ehemaligen Advokat Danowski ferner beybehalten, oder ein anderes Subiect, über defsen Person sie sich domnächst zu vereinigen haben, als Curator und Contradictor Mafsae, bestellet werden folle? abgeben. Wornach sich alfo fämmtliche Gläubiger des vorgedachten Dziarkowski zu achten haben. Den 3ten November 1797. — Königl: Preufs: Justiz Magistrat.

iednak mieszkaniu wiadomości nie masz; z Nazwisk: 1) Ofsokowscy Małżonkowie. 2) Ur: JP. Tyfzka. 3) Urdz: Baumann. Ażeby się w przeciągu 3ch Miesięcy a naydłużey na terminie wyznaczonym dnia 30go Marca 1798. z rana o godzinie 9 przed wyznaczonym z Sądu JP. Redtlem ofobiście lub przez dopufzczonych Plenipotentow, na ktorych proponuią się Justiz-Kommifsarze, Drews, Lutterkorth i Włokka, stawili, fummy i gatunek fwych pretensyi z okolicznościami podali; Dokumenta, korrespondencye i inne śrzodkuiące dowody, ktoremiby rzetelność fwych pretenfyi dowodzić myślili, w oryginałach złożyli i okazali, potrzebne do Protokułu podali, i zgodnego z Prawem uregulowania w ferować się mianym pierwfzeństwa Dekrecie oczekiwali; Przeciwnie zaś gdy niestaną spodziewać się maią, iż w fwych pretensyach do Mafsy mianych upadną i wieczne onym milczenie nakazane zostanie. Oprocz tego, ciż wierzyciele maią się na terminie Likwidacyinym zadeklarować w tym: 1) Czyli Debitorowi na podniesienie konkursu do tego maiątku zezwalaią. 2) Czyli tymczasowo obrany Kurator Mafsy bywfzy Adwokat Danowski daley utrzymywany, lub inny, na ktorego się wspolnie zgodzić maią, iako kurator i Kontradyktor obrany bydź ma. Podług czego wfzyscy wierzyciele wyżey wspomnionego Dziarkowskiego fprawować się maią. Dnia 3go Listopada 1797. — Krolewsko Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

Wszystkie Ignacego Pękalskiego iako exmittowanego dzierżawcy Wsi dużego Załęzia rzeczy sądownie wyfantowane, iako to frebro, ieden złoty zegarek, para dyamentami nasadzanych pierścieni, Porcellana, Faians, gliniane statki, fzklanki, meble i inne rzeczy domowe, fzaty mezkie i białogłowskie, rożnego gatunku futra, bydło, konie, świnie, zboże, fadło, poiazd ieden, sanki i ptastwo w dniach 21. 22. 23. Grudnia 1797. o godzinie osmey w dworze dużo Załęskim fądownie będą fprzedane. Więc każdemu o tym wiedzącemu to się oznaymuie z żądaniem aby się publicznie tam znaydował i kupno ogłosił z oczekiwaniem i temu ktory naywięcey postąpi, rzeczy za gotową zapłatę będą przywłafzczone. — Datt Gora d. 4. Grudnia 1797. roku. — Sąd Krolewsko-Pruski Dystryktowy Prufs Południowych.

DONIESIENIA.

Podaie się do wiadomości, iż Norbert Paszkiewicz lat 30. maiący wzrostu śrzedniego włosy blond, oko błękitne, białokurowaty na twarzy, co się podaie do wiadomości, iżby kto wie dział o takim lub słyszał gdzie iest niech da znać do JP. Kazimierza Ostrowskiego mieszkaiącego przy Ulicy Długiey w Kamienicy JP. Lelevla Nro 540. a tam odbierze przyzwoitą nadgrodę.

JP. Derouge powrocił z zagranicy, daie lekcye na Gitarze, mieszka na Krakowskim przedmieściu pod Nrem 416. na przeciw kamienicy JPana Ryxa, u Zegarmistrza JP. Szulca na drugiem piętrze iest iuż tu znany, gdy był w roku 1793. i 94. w Warfzawie.